

HTML'E GİRİŞ

İÇİNDEKİLER

- HTML Nedir?
- HTML'in Temel Özellikleri
- HTML'in Temel Etiketleri

HEDEFLER

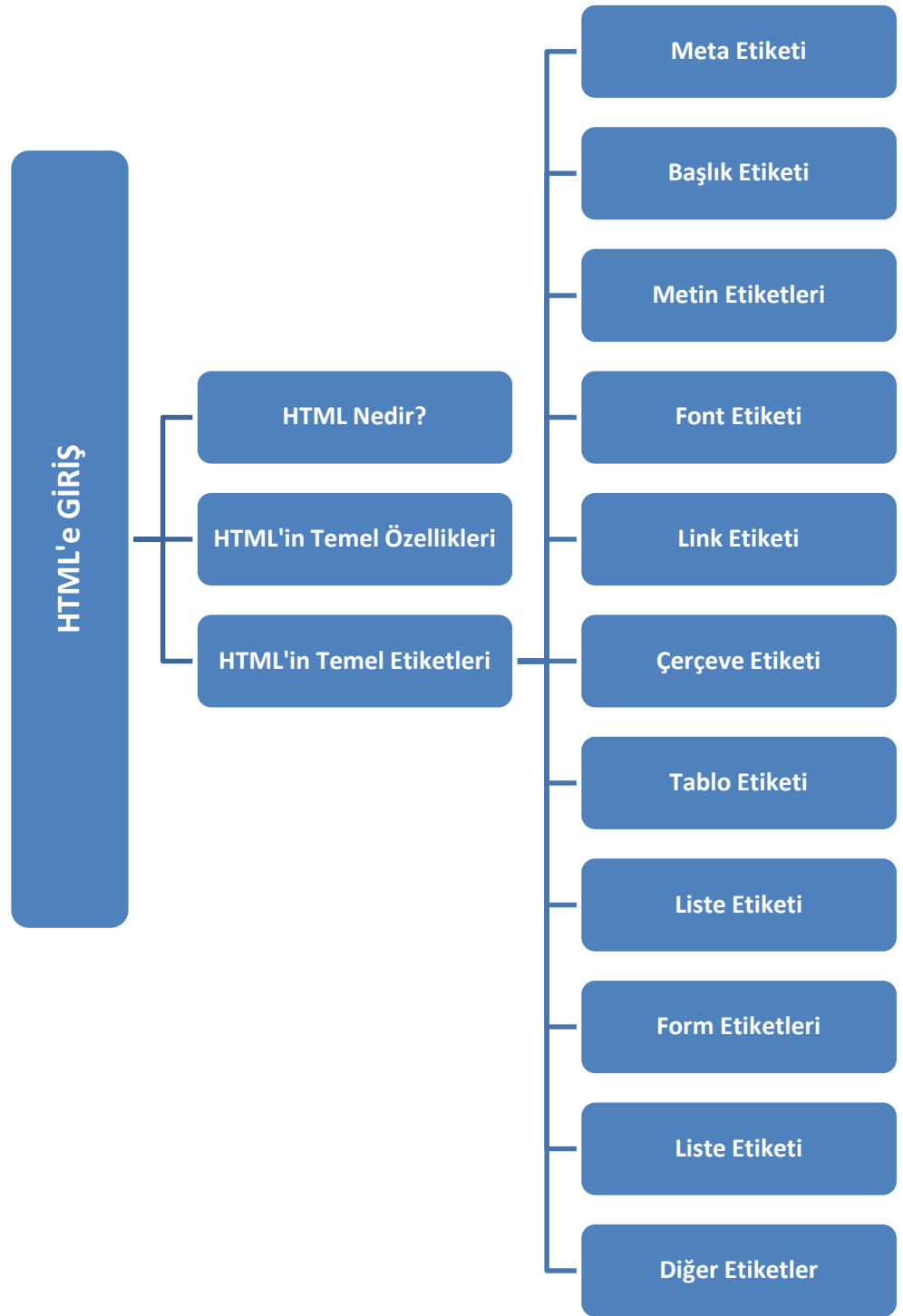
- Bu üniteyi çalıştıktan sonra;
- HTML dilinin tarihçesini açıklayabilecek,
- HTML etiketlerini yazmak ve çalıştırmak için gerekli programları seçebilecek,
- HTML ile yapılabilecek işlemleri planlayabilecek,
- HTML ile sayfalar tasarlamayı öğrenebileceksiniz.

Atatürk Üniversitesi
Açıköğretim Fakültesi

İNTERNET PROGRAMCILIĞI I Doç. Dr. İbrahim ÇETİN

ÜNİTE 1

GİRİŞ

İnternet teknolojisi, ABD'de savunma sistemlerinde kullanılmak üzere ortaya çıkmış olsa da zamanla herkesin kullanımına açılmıştır. 1990'lı yıllarda WWW ve HTML teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte internet hızla yayılmıştır. Şu an en ücra köşelere bile giren İnternet, artık milyarlarca insanın cep telefonlarında veya dizüstü bilgisayarlarında kolayca ulaşılabilir durumdadır. İnternetin kullanımı yaygınlaşırken İnternet tabanlı programlama dillerinde de hızlı bir gelişim meydana gelmiştir. İnternet tabanlı programlamanın tarihine bakıldığında 25-30 yıllık bir geçmişine rağmen bu alanda çok çeşitli programlama dilleri geliştirilmiştir. İnternet tabanlı programlamanın ilk yıllarından itibaren en bilinen dilin HTML olduğu söylenebilir. Takip eden yıllarda CSS, Javascript gibi farklı teknolojiler de yaygınlaşmıştır. Bu kitapta HTML ile başlanacak, sonraki bölümlerde CSS ve Javascript konuları gibi HTML ile beraber kullanılan diğer teknolojilerle devam edilecektir. Günümüz HTML dili tek başına kullanılmamakta, özellikle profesyonel tasarımların hemen hemen hepsinde CSS, Javascript ve JQuery gibi güncel teknolojilerle beraber kullanılarak çok daha etkileşimli sayfalar oluşturulmaktadır. İnternet tabanlı programlama yapmak isteyenlerin bu teknolojileri öğrenmeleri beklenmektedir. Bu kitap, okuyucularına bu teknolojiler hakkında geniş bir kaynak imkânı sağlayacaktır. Özellikle hem kodların hem de web sayfası çıktılarını içeren örneklerinin olduğu, konuların sonlarında farklı bireysel aktivitelerle okuyucuları yönlendiren zengin bir içerik sunmaktadır. Bu bölümde HTML'e giriş yapılarak, HTML'in temel özellikleri anlatılacak ve en yaygın bilinen etiketler hakkında bilgiler verilecektir.

HTML NEDİR?

HTML'in açılımı: Hyper Text Markup Language. Türkçe meali ise: Zengin Metin İşaretleme Dili'dir.

HTML, Hyper Text Markup Language kelimelerinin kısaltılmasından oluşan, web sayfalarını hazırlamak için kullanılan standart metin tabanlı işaretleme dilidir. Türkçe anlamı; Zengin Metin İşaretleme Dili'dir. HTML'in bir programlama dili olmadığı, daha çok betik bir dil olarak kabul edildiği söylenebilir. Başka bir ifadeyle HTML, İnternet Explorer (IE), Chrome, Opera, Firefox, Safari gibi web tarayıcılarının okuyup anladığı bir dildir. Tarayıcılar web sitelerini HTML olarak sunarlar. Bunların dosya uzantıları genellikle ".html" veya ".htm" şeklinde tanımlanır. Web projeleri hangi yazılım dili ile geliştirilirse geliştirilsin, sonunda HTML olarak tarayıcıya yazılır ve kullanıcılar sayfaları HTML çıktı olarak görürler. Özetle; ASP, ASP.net, PHP, Java, Python gibi günümüzde kullanılan yazılım dilleri ile geliştirilen web projelerinin hepsinin ortak noktası HTML'dir.

HTML'in tarihçesi incelendiğinde 1980'li yıllara kadar gidilmektedir. Aslında bunun İnternetin başlangıç yıllarına kadar gittiği söylenebilir. Örneğin, 1980 yılında Tim Berners-Lee, CERN'de çalışan araştırmacıların arasında bilgi ve dokümanların paylaşılabilmesi için bir çalışma başlatmıştır. ENQUIRE adının verildiği bu proje, HTML ile ilgili yapılan ilk çalışmalardan biri olarak bilinmektedir. 1980'li yılların sonlarına gelindiğinde ise yine Tim Berners-Lee tarafından İnternet tabanlı sistemin kullanıldığı ve 1990'lı yıllarda ise World Wide Web (WWW) sisteminin kurulduğu görülmektedir. Aynı yıllarda HTML'in 18 temel ögesini tanımlayan

HTML ilk defa 1980'li yıllarda Tim Berners-Lee'nin önderliğini yaptığı grup tarafından ortaya atılmıştır.

"HTML Etiketleri" adlı bir doküman oluşturulmuştur. 1990'lı yılların ortalarında ise HTML Çalışma Grubu oluşturulmuş ve HTML 2.0'in çalışmalarına başlanmıştır. 2000'li yıllarda ise HTML'in 4.0 sürümü çıkarılmış ve artık HTML dili uluslararası bir standart hâline gelmiştir. 2010'lu yılların sonlarında ise HTML 5.0 sürümü üzerinde çalışmalar sonlandırılarak piyasaya sürülmeye hazır hâle getirilmiştir. Özetle, HTML artık hayatımızın her aşamasında olan internetin temelini oluşturmuştur. Aşağıdaki tabloda yıllara göre sürümlerindeki gelişim verilmiştir.

Tablo 1.1. HTML'in tarihsel gelişimi

Sürüm	Tahmini Çıkış Yılları
HTML	1990'lı yılların başı
HTML 2.0	1990'lı yılların ortası
HTML 4.0	1990'lı yılların sonu
XHTML	2000'li yılların başı
HTML5	2010'lu yılların başı

HTML'İN TEMEL ÖZELLİKLERİ

HTML dili etiket yapısından oluşmaktadır. Genel olarak her satırı "`<etiket></etiket>`" şeklinde tanımlanmış kod satırları arasında işlemler yapılır. Başka bir ifadeyle işlemler, etiketlerin açılması "`<etiket>`" ve kapatılması "`</etiket>`" arasında gerçekleştirilir. Aşağıda HTML'in temel özellikleri maddeler hâlinde özetlenmiştir:

- HTML etiketleri 2 karakter ile sınırlanır: `<` ve `>`
- HTML etiketleri çift olarak kullanılır. Örn: `<u>` Bu metnin altı çizilidir. `</u>`
- Etiket çiftlerinden ilki başlama etiketi, ikincisi ise bitiş etiketi olarak adlandırılır.
- Başlama ve bitiş etiketleri arasında kalan her şeye element ya da contents, Türkçe olarak ise öge içeriği denir.
- HTML etiketleri büyük ya da küçük harfe duyarlı değildir, yani `
` ve `
` aynı görevi görür.

HTML ile bir web sayfası tasarlamak için aslında hiçbir programa ihtiyaç yoktur. Bilgisayarlarınızda yüklü olan not defteri programını bile kullanarak HTML etiketlerini yazabilirsiniz. Ayrıca, görsel olarak zengin arayüze sahip kullanıcı dostu profesyonel editörlerle de web sayfaları tasarlanabilir. Programlara örnek vermek gerekirse;

- Notepad++
- Sublime Text
- Microsoft Expression Web
- Adobe Dreamweaver
- Rapid PHP Editör
- CoffeeCup HTML Editor

HTML ile web sayfası hazırlamak için bilgisayarınızdaki not defteri programı yeterlidir.

Bu programların bazıları ücretli olabilmektedir. İlgili programların web sayfaları ziyaret edilerek daha detaylı bilgi alınabilir, istenirse deneme sürümleri indirilip kullanılabilir. En kolay erişilebilen, ücretsiz ve yaygın olarak kullanılan Notepad++ programıdır. Profesyonel çalışmalar için Adode ve Microsoft ürünleri tercih edilebilir. Uzmanlar, farklı editörler kullanılarak önce deneyim sahibi olunmasını, sonrasında programcının ya da tasarımcının kullanma stili ve iş akışına göre editör seçimi yapmasını önermektedir.

HTML dilini kullanarak web sayfaları yapabilmek için temel etiketleri, başlıkları, paragraflar ve satır atlama etiketlerini bilmek gerekmektedir. Şimdi en temel etiketleri kullanarak ilk web sayfamızı hazırlayalım.

Tablo 1.2. HTML ile web sayfası

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<pre><html> <head> <title>İlk sayfam</title> </head> <body> Merhaba, ilk web sayfam! </body> </html></pre>	

Yukarıda görmüş olduğunuz kod bloku bir web sayfasının temel HTML yapısıdır. HTML dokümanlarındaki ilk etiket **<html>** etiketidir. Bu **<html>** etiketi tarayıcılara bir HTML dosyasının çalıştırılacağını söyler. HTML dokümanlarındaki son etiket yine **</html>**'dir. Bu da tarayıcıya HTML sayfalarının sonunun geldiğini belirtir. Bütün diğer kodlar bu iki etiket arasına yazılır. Diğer etiketlerle ilgili bilgiler ise şöyle sıralanabilir:

- **<head>** ve **</head>** etiketleri sayfaların başlık bölümüyle ilgili bilgileri içerir ve tarayıcılarda görüntülenmemektedir.
- **<title>** ve **</title>** etiketleri sayfaların başlıklarını içerir ve bu başlıklar pencerelerin en üst tarafında görünmektedir.
- **<body>** ve **</body>** tarayıcılarda görüntülenilen bölümler bu etiketler arasında kalan bölümde verilmektedir. Bundan sonraki bölümde genelde bu etiket içine yazılan HTML etiketleri anlatılacaktır.
- HTML etiketleri genellikle parametreleriyle beraber kullanılır. Parametreler, HTML etiketlerine, farklı özellikler eklenmesini sağlar. Parametreler isim ve değer yazılarak kullanılır, örneğin `name="kimlik"`.

HTML sayfaları **<html>** ile başlayıp **</html>** ile biten etiketlerden oluşur.

Bireysel Etkinlik

- Bilgisayarınızdaki herhangi bir kelime editörü (not defteri ya da Notepad++ olabilir) ile Tablo 1.2.'deki kodları yazıp aynı klasöre uzantısı `.html` veya `.htm` olarak kaydedin. Ardından bilgisayarınızdaki tarayıcılar ile HTML sayfanızı görüntüleyin.

HTML'İN TEMEL ETİKETLERİ

HTML ile web sayfaları tasarlanırken onlarca etiket kullanılmaktadır. Her sürümde bu etiketlere yenileri dâhil edilmiştir. Şimdi en yaygın bilinen etiketler ve web sayfasındaki görünüşleri anlatılacaktır.

Meta etiketi web sayfalarının bilgi etiketi olarak kullanılır. Bu etiket, sayfayı ziyaret edenlere sayfanın yapısı ve içeriği hakkında bilgiler vermek için kullanılmaktadır. Bu etiket HTML kodlarında **head** etiketleri arasında yer alır ve tarayıcıda gözükmez. Meta etiketleri sayfaların açıklama (description), anahtar kelimeler (keywords), sayfa yazarı (author), son değiştirilme tarihi (last modified) ve diğer meta verilerini vermek için kullanılır. Ayrıca, bu etiketten gelen bilgilerle internet tarayıcıları sayfa yüklenirken nasıl görüntüleneceğine karar verir, arama motorları da indexleme ve anahtar kelimelerini alırlar. Yeni nesil arama motorları meta etiketlerden gelen bilgilerin yanında sayfaların gövde kısmındaki bilgileri de dikkate alarak arama yaparlar. Meta etiketlerinin kullanımına yönelik bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

- Web sayfasının açıklama verisi için kullanılması gereken meta etiket kullanımı: `<meta name="description" content="HTML Dersleri"/>`
- Web sayfasının anahtar kelime verisi için kullanılması gereken meta etiket kullanımı: `<meta name="keywords" content="HTML ,CSS, Javascript"/>`
- Web sayfasının yazar verisi için kullanılması gereken meta etiket kullanımı: `<meta name="author" content="Atatürk Üniversitesi"/>`
- Web sayfasının içeriği görüntülenirken Türkçe karakter sorunu yaşamamak için kullanılması gereken meta etiketinin kullanımı: `<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-9">`

Başlık etiketi altı adettir, bunlar sırasıyla; `<h1>`, `<h2>`, `<h3>`, `<h4>`, `<h5>` ve `<h6>`'dır. Bunlardan en küçük olanı `<h6>`, en büyük olanı `<h1>`' dir.

Tablo 1.3. Başlık Etiketi

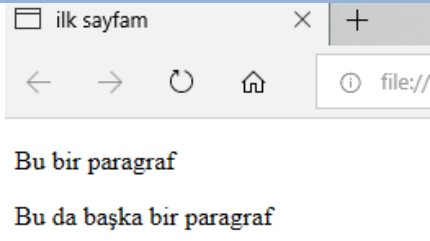
HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<code><h1>İlk başlığım</h1></code>	
<code><h2>İlk başlığım</h2></code>	
<code><h3>İlk başlığım</h3></code>	
<code><h4>İlk başlığım</h4></code>	
<code><h5>İlk başlığım</h5></code>	
<code><h6>İlk başlığım</h6></code>	

HTML'de **paragraflar** `<p>` etiketi ile belirtilir.

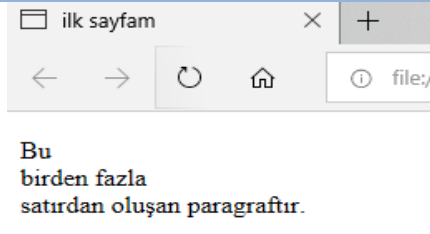
HTML çok sayıda etiketten oluşmaktadır. Her sürümde yeni etiketler eklenmektedir.

Tablo 1.4. Paragraf Etiketi

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<p><p>Bu bir paragraf</p></p> <p><p>Bu da başka bir paragraf</p></p>	

Satır atlamak için
 etiketi kullanılır. Diğer yandan bu etiketin yeni bir paragraf oluşturmadığını da unutmamak gerekir. Ayrıca diğer etiketlerden farklı olarak sadece başlangıç etiketi ile kullanmak yeterlidir.

Tablo 1.5. Satır Atlama Etiketi

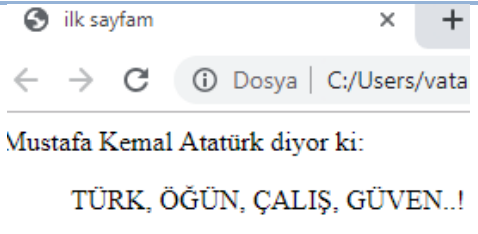
HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<p><p>Bu
birden fazla
satırdan oluşan paragraftır.</p></p>	

Yorum satırları, HTML kaynak kodu içerisine programcıların yazdıkları satırların veya blokların ne amaçla yazıldığını anlatmak için kullanılır. Bu etiketin içeriği, tarayıcılarda görüntülenirken dikkate alınmazlar

<!-- Bu bir açıklama satırıdır-->

Sayfalarda alıntılar yapılırken, herhangi bir eserden, kitaptan veya kişiden alınacak sözler, metinler veya resimler *blockquote* (<blockquote> </blockquote>) etiketi içerisine alınarak verilir.

Tablo 1.6. Blockquote Etiketi

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<p>Mustafa Kemal Atatürk diyor ki:</p> <p><blockquote> TÜRK, ÖĞÜN, ÇALIŞ, GÜVEN..!</blockquote></p>	

İyi bir programcı yazdığı kod satırlarının aralarına açıklama satırları ekleyerek bilgilendirme yapar.

Bireysel Etkinlik

- Adınız soyadınızı başlık (örn: h1), hobilerinizi de paragraf etiketi (örn: <p>) kullanarak HTML sayfası hazırlayıp kayıt edin ve herhangi bir tarayıcıyla hazırladığınız sayfayı görüntüleyin.

HTML'de metinlerle ilgili çok sayıda etiket vardır. Aşağıdaki tabloda metinlerle ilgili kullanılan en yaygın etiketlerden bazıları örnek uygulamalarıyla verilmiştir.

Tablo 1.7. Metinlerle İlgili En Yaygın Etiketler

Etiket	Açıklama	Örnek Uygulama
. . 	Kalın ifade	Metin
<i>. . </i>	İtalik ifade	<i>Metin</i>
<u>. . </u>	Altı çizgili ifade	<u>Metin</u>
^{. .}	Üst simge	X ²
_{. .}	Alt simge	H ₂
 	Güçlü vurgu, kalın (bold) metin olarak görünür.	Metin
<hr>	Yatay çizgi	_____

Örnek

- ve etiketleri birbirinin yerine kullanılabilir.

HTML sayfalarında *renkler* İngilizce adlarıyla kullanılabildiği gibi 16'lık sayı düzenindeki "hexadecimal" değerleriyle de kullanılabilir. HTML'deki *renkler* hexadecimal değerler ile RGB (kırmızı yeşil mavi) kombinasyonu ile gösterirler. Bu kombinasyonu seçerken en düşük değer 0 (hex #00) ve en yüksek değer de 255'tir (hex #FF). Web sayfalarında sıklıkla kullanılan ve birçok tarayıcının desteklediği 16 renk ve isimleri (İngilizce olarak da) aşağıdakilerdir:

HTML'de renk kodları bir diyez (#) işareti ile başlar ve daha sonra altı basamaktan oluşan bölüm gelir. Örn: #FFFFFF

Tablo 1.8. Renkler Hakkında Bilgiler

Renk	Renk adı	Renk	Renk adı
	aqua (turkuvaz)		black (siyah)
	blue (mavi)		fuchsia (pembe)
	gray (gri)		green (yeşil)
	lime (fıstık yeşili)		maroon (kestane)
	navy (lacivert)		olive (zeytin yeşili)
	purple (mor)		red (kırmızı)
	silver (gümüş)		teal (deniz mavisi)
	white (beyaz)		yellow (sarı)

Renklerin kullanımına örnek olması için `<body bgcolor="green">` etiket satırı verilebilir. Bu örnekte sayfanın arka plan rengi yeşil yapılır. Hexadecimal karşılığı da kullanılabilir, `<body bgcolor="#008000">` aynı sonucu verir.

`<body>` etiketi bilindiği üzere arka planları belirlemek için parametreler almaktadır. Bu parametrelere örnek olarak "bgcolor" ve "background" verilebilir. Sayfalara bgcolor parametresi ile arka plan rengi, background parametresi ile de arka plan resmi verilebilir.

```
<body bgcolor="black">
<body background="bg.jpg">
```

Font etiketi de renklerle çok sık kullanılan başka bir etikettir. Bu etiketin parametrelerinin alacağı değerler ile metinlerin renk, yazı tipi, boyut gibi özelliklerinin değiştirilmesi sağlanır.

```
<font face=.... size=.... color=.... > </font>
```

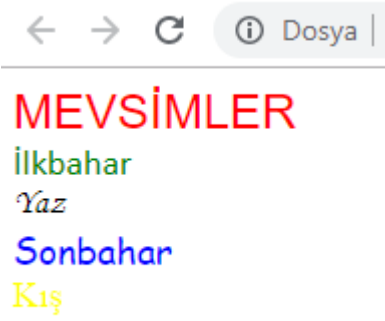
Font etiketinin aldığı bu parametrelerin özellikleri şöyle özetlenebilir:

- face= yazı tipinin adı (Times New Roman, Arial, Tahoma, Verdana gibi)
- size= metnin büyüklüğü (1-7 arası)
- color= metnin rengi (blue, black gibi renklerin İngilizce karşılığı ya da RGB renk değeri)

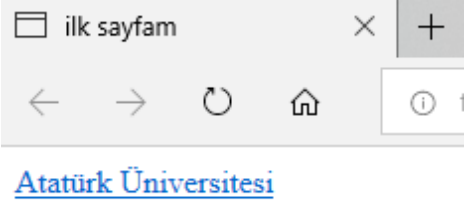
HTML'de font etiketi 3 parametre alır: face, size, color.

Tablo 1.9. Font Etiketi

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<pre> MEVSİMLER
 İlkbahar
 Yaz
 Sonbahar
 Kış</pre>	

Linkler `<a>...` etiketi içinde, `href=""` komutuyla kullanılır. Target parametresi ile de sayfanın nerede açılacağı belirtilebilir. Target parametresi kullanılırken; "_blank" değeri yeni bir sayfa olarak açılacaksa, "_self" değeri aynı pencere içinde açılacaksa, "_top" değeri de aynı pencere içerisinde üstten itibaren açılacaksa verilir. Eğer özel kodlama kullanılmıyor ise (örneğin CSS kullanılmıyor ise) linklerin altı çizgili ve mavi renkte görünürler.

Tablo 1.10. Bağlantı (link) Etiketleri

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<pre> Atatürk Üniversitesi</pre>	

Aynı sayfa içinde bağlantıyı diğer ifadeye link kurmak istersek de yine `<a>` etiketi kullanılabilir. Başka bir ifadeyle bu etiket ile aynı sayfa içinde belirlenmiş başka bir satıra ya da paragrafa direkt geçiş yapılabilir.

`<a>` etiketiyle aynı sayfa içinde de başka bir satıra ya da paragrafa bağlantı verilebilir.

Bağlantı başlığı aşağıdaki gibi belirlenir.

```
<a name="link">Bağlantılar</a>
```

Sayfanın herhangi bir yerinde yukarıda belirtilen bağlantıya aşağıdaki gibi ulaşabiliriz.

```
<a href="#link">Bağlantılara git</a>
```


Bireysel Etkinlik

- Güncel gazetelerin isimlerini tek bir sayfada olacak şekilde listeyelin ve her bir gazete ismi seçilince ilgili gazetenin web sayfasına gidecek şekilde bağlantıya dönüştürün.

HTML'de bir diğer etiket ise **çerçeve (frame)**'dir. Çerçeve etiketiyle aynı tarayıcı penceresinde birden fazla HTML sayfası görüntülenebilir. Tarayıcılarda her HTML sayfası bir **çerçeve** olarak görülür ve her çerçeve birbirinden bağımsız olarak çalışır. Bu etiket ile ilgili bilgiler özetlenecek olursa;

- <frameset> ile pencerenin hangi formatta çerçevelere ayrılacağı belirlenir.
- <frameset> kullanılırken satır veya sütunlar belirlenir.
- <frame> etiketi ile de çerçevelerde hangi HTML sayfasının görüntüleneceği belirtilir.

Aşağıda verilen örnekte 2 sütundan oluşan çerçeveli bir sayfa bulunmaktadır. İlk çerçeve için ayrılan pencere genişliği %30'dur. İkincisine ise %70'i ayrılmıştır. "sol.html" birinci sütuna, "sag.html" ise ikinci sütuna yerleştirilmiştir:

Tablo 1.11. Çerçeve (Frameset) Etiketi

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<pre><frameset cols="30%,70%"> <frame src="sol.html"> <frame src="sag.html"> </frameset></pre>	

Aşağıdaki tabloda ise sol ve sağ olarak ikiye bölünen pencerelerin web sayfaları ve içeriği verilmektedir.

Tablo 1.12. Çerçevelerin HTML Etiketleri

sol.html	sag.html
<pre><html> <head> <title>çerçeve</title> </head> <body> sol çerçeve </body> </html></pre>	<pre><html> <head> <title>çerçeve</title> </head> <body> sağ çerçeve </body> </html></pre>

Web sayfalarında istenilen yere istenilen genişlikte bir çerçeve yerleştirmek için **iframe** kullanılmaktadır. Aşağıda örnek bir iframe kod satırı verilmektedir.

```
<html>
  <iframe src="test.html" width="250" height="400" scrolling="yes">
</html>
```


HTML'de çerçeve etiketi ile tek bir sayfanın birden fazla bölüme ayrılması sağlanır.

Tablo oluşturmak için en az 3 temel etiketi bilmek gerekir: <table>, <tr> (satıra başlamak), <td> (sütuna başlamak)

HTML'de **tablolar** <table>. . . </table> etiketleri arasında oluşturulur. <table> etiketinden sonra <tr> ve <td> etiketleri kullanılır. Her satır oluşturulması

Örnek

- frame etiketi, yerini iframe etiketine bırakmaya başlamıştır.

için <tr>, her hücre oluşturulması için <td> etiketi yazılır.

Tablo 1.13. Tablo Etiketleri

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<pre><table border="1"> <tr><td>1. hücre</td> <td>2. hücre</td> <td>3. hücre</td> </tr> <tr><td>4. hücre</td> <td>5. hücre</td> <td>6. hücre</td> </tr> </table></pre>	

Table etiketinin aldığı çok sayıda parametre vardır. Örnek bir tablo satırı şu parametreleri içerebilir:

```
<table border="" cellspacing="" cellpadding="" height="" width="" bgcolor="" align="" valign="">
```

- border: Çerçevenin kalınlık değeri için kullanılır. border="0" şeklinde olursa tabloda çerçeve bulunmaz, 1 veya daha üzeri rakamlar kullanılırsa veya rakamlar arttırdıkça çerçevenin kalınlığı da artmış olur.
- cellspacing, cellpadding: Hücrelerin içeriğinin satır ve sütunların uzaklığı cellspacing, sınırlara olan uzaklığı içinse cellpadding parametresi kullanılır.
- bgcolor: <table bgcolor="blue"> olarak kullanılırsa bütün tablo ya da <td bgcolor="blue"> olarak sadece tek bir hücre renklendirilir.
- align: Hücre içeriğinin yatay konumunu belirler ve "right, left, center" seçenekleri ile kullanılır.
- valign: Hücre içeriğinin dikey konumunu belirler ve seçenekleri "top, bottom, middle" (üst, alt, orta)'dır.
- rowspan, colspan: Aynı sütundaki hücreleri birleştirmek için rowspan, benzer olarak aynı satırdaki hücreleri birleştirmek için colspan tercih edilir.

Tabloları detaylandırmak istersek aşağıdaki farklı özellikleri de tablolara ekleyebiliriz.

- <thead>.....</thead> başlık kısmını belirtir.
- <th>.....</th> başlıktaki her bir alanı tanımlar.
- <tbody>.....</tbody> içerik bölümünü ayırır.
- <tfoot>.....</tfoot> alt bölümü ayırır.

Tablo 1.14. Tablo Etiketleri Örneği

Tablo oluştururken bir sütuna hiçbir şey yazmadan boş bırakırsak sütun görünmeyecektir.

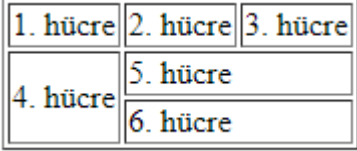
HTML Etiketleri

No	Ad	Soyad
1	Ali	Tatlı
2	Hasan	Koç
3	Hüseyin	Gül
Toplam	---	---

Web Sayfası Görüntüsü

Yukarıdaki örnekte satır ve sütunlardan oluşan bir tablo örneği verilmiştir. Aşağıdaki örnekte ise hücreleri birleştirmek için *colspan*, aynı sütundaki hücreleri birleştirmek için de *rowspan* parametreleri kullanılmıştır.

Tablo 1.15. Table Etiketinin Rowspan ve Colspan Parametreleri

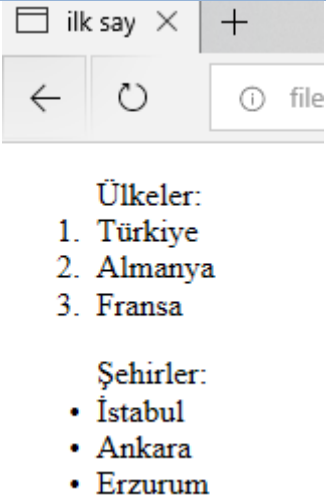
HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<pre> <table border="1"> <tr><td>1. hücre</td><td>2. hücre</td><td>3. hücre</td></tr> <tr><td rowspan="2">4. hücre</td><td colspan="2">5. hücre</td></tr> <tr><td colspan="2">6. hücre</td></tr> </table> </pre>	

HTML bize üç tip liste imkânı sunuyor: sıralı, sırasız, tanımlamalı.

HTML'de bir diğer etiket, *Liste* etiketidir ve 3 çeşidi vardır: *Sıralı*, *sırasız ve tanımlamalı*. Aşağıdaki tabloda en yaygın olan kullanım şekillerinden sıralı ve sırasız liste etiketine örnek verilmiştir. *Sıralı listeler* rakam, harf veya her ikisini iç içe kullanarak liste oluşturmayı sağlarken *sırasız listeler* rakam/harf yerine madde imleri koyarak liste oluşturmayı sağlar. Tanımlama listeleri ise uzun metinlerde okumayı kolaylaştıran etikettir.

Tablo 1.16. Sıralı ve Sırasız Etiketler

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<pre> Ülkeler: Türkiye Almanya Fransa Şehirler: İstanbul Ankara Erzurum </pre>	

Sıralı ve Sıralamasız listelerde, liste öğelerini belirtmek için farklı semboller kullanılabilir. Aşağıdaki tabloda atanabilecek değerler ve açıklamaları verilmiştir.

Tablo 1.17. Sıralı ve Sırasız Liste Çeşitleri

Sıralamasız liste () türü	Açıklama
disc	İçi dolu daire
circle	İçi boş daire
square	İçi dolu ya da boş kare
Sıralı liste () türü	Açıklama
1	Onluk tabanda numaralama (1,2,3,4,...)
i	Küçük rakamlarla i, ii, iii, iv gibi Romen sayıları
I	Büyük rakamlarla I, II, III, IV gibi Romen sayıları
a	Küçük harflerle a, b, c gibi
A	Büyük harflerle A, B, C gibi

Sıralı listede maddeleri
1 2 3; a b c; A B C; I II III;
i ii iii şeklinde
sıralayabiliriz.

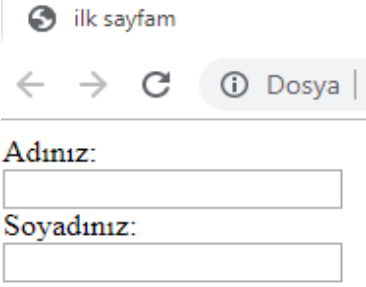
Tanımlı listeler başlık oluşturmak ve o başlıkların altında içerik paylaşmak için kullanılır. <dt> ... </dt> etiketi ile başlıklar, <dd> ... </dd> etiketi ile de başlıklara ait içerikler belirtilmektedir.

Tablo 1.18. Tanımlı Liste Etiketi

HTML Etiketleri
<dl> <dt>Atatürk Üniversitesi 1950'li Yıllar <dd>17 Kasım 1958'de Ziraat ve Fen- Edebiyat Fakülteleri ile öğretime başladığında 12'si kız olmak üzere toplam 135 öğrencisi vardı. </dd></dt> <dt>Atatürk Üniversitesi 1960'lı Yıllar <dd>1966 Şubat'ında Tıp Fakültesi'nin açılması ile üniversitenin fakülte sayısı üçe yükseldi. Ardından da Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesindeki Fen, Edebiyat ve İktisat-İşletme bölümlerinin ayrı birer fakülte haline getirilmesi çalışmaları 1968 Kasım'ında sonuçlandı. </dd></dt> <dt>Atatürk Üniversitesi 1970'li Yıllar <dd>Yıllar sonra Atatürk Üniversitesi'ne "üniversite kuran üniversite" unvanını getirecek ilk gelişme 1971'de yaşanacaktı.</dd></dt> </dl>
Web Sayfası Görüntüsü
Atatürk Üniversitesi 1950'li Yıllar 17 Kasım 1958'de Ziraat ve Fen- Edebiyat Fakülteleri ile öğretime başladığında 12'si kız olmak üzere toplam 135 öğrencisi vardı. Atatürk Üniversitesi 1960'lı Yıllar 1966 Şubat'ında Tıp Fakültesi'nin açılması ile üniversitenin fakülte sayısı üçe yükseldi. Ardından da Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesindeki Fen, Edebiyat ve İktisat-İşletme bölümlerinin ayrı birer fakülte haline getirilmesi çalışmaları 1968 Kasım'ında sonuçlandı. Atatürk Üniversitesi 1970'li Yıllar Yıllar sonra Atatürk Üniversitesi'ne "üniversite kuran üniversite" unvanını getirecek ilk gelişme 1971'de yaşanacaktı.

Formlar <form>. . . </form> etiketleri arasında yazılır. Form değerleri action parametresinin içine yazılan dosyaya veri olarak gönderilir. Formlar sayesinde çeşitli anketler ve geri bildirim içeren sayfalar hazırlanabilir. Giriş (Input), Seçenek butonları (Radio Buttons), Kontrol kutuları (Checkboxes), Çok satırlı metin giriş alanı (textarea) kullanılan en yaygın form etiketleridir. Öncelikle aşağıdaki gibi basit bir form örneği yapalım:

Tablo 1.19. Form Etiketi

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
<pre><form> Adınız:
 <input type="text" name="adiniz">
 Soyadınız:
 <input type="text" name="soyadiniz"> </form></pre>	

Web sayfalarında etkileşim olması için form etiketleri kullanmak gerekir.

Yukarıdaki örnekte, basit form elemanlarıyla iki adet (Adınız, Soyadınız) metin girişi yapılan bir form hazırlanmıştır. Bu form elemanlarını daha detaylandırmak mümkündür. Bunun için aşağıdaki örnek verilebilir.

Tablo 1.20. Form Elemanları

HTML Etiketleri
<pre><form name="ornek" action="veri.php" method="post"> Ad/Soyad : <input type="text" size="20" name="ad">
 Doğum yeri : <input type="text" size="20" name="dogumyeriniz" >
 Doğum tarihi : <input type="text" size="10" name="dogumtarihiniz" >
 Cinsiyet : <input type="radio" name="cins" value="erkek" > Erkek <input type="radio" name="cins" value="kadin"> Bayan
 Hobiler:
 <input type="checkbox" name="muzik" >Müzik dinlemek
 <input type="checkbox" name="kitap" >Kitap okumak
 <input type="checkbox" name="diger" >Diğer :
 <textarea rows="4" cols="30" name="diger"></textarea>
 <input type="submit" value="GÖNDER"> <input type="reset" value="SİL"> </form></pre>

Web Sayfası Görüntüsü

ilk say × + − □

← ↻ file:///C:/Users/v...

Ay/Soyad :

Doğum yeri :

Doğum tarihi :

Cinsiyet : ☐ Erkek ☐ Bayan

Hobiler:

☐ Müzik dinlemek

☐ Kitap okumak

☐ Diğer :

Yukarıdaki form kod satırlarını daha detaylı inceleyelim:

- action: Formun gönderileceği dosyayı belirtir.
- method: Formdaki bilgilerin hangi yöntemle (post/get) gönderileceğini seçmek için kullanılır.
- type="text": Bir satırlık bir giriş alanı açar.
- type="checkbox": Çok seçenekli soru hazırlanır.
- type="radio" : Tek seçenekli bir sorunun tek cevabını alınır.
- type="submit": Formu action'la belirtilen dosyaya gönderen butondur.
- <textarea rows="" cols="">: Çok satırlı metin alanları oluşturmak için kullanılır.

Select ve option ise seçimlik listeler oluşturulurken kullanılan etiketlerdir.

Option etiketi ile belirtilen listenin her bir elemanı oluşturulur ve fareyle seçilen bu elemanlardan biri select etiketinin değeri hâline gelir. Aşağıdaki örnekte Alfa Romeo select etiketinin değeri olmuştur.

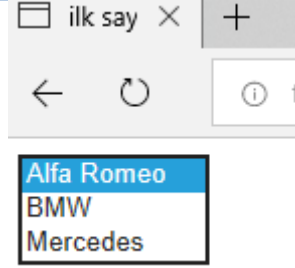
Tablo 1.21. Select ve Option Etiketleri

HTML Etiketleri	Web Sayfası Görüntüsü
-----------------	-----------------------

Method özelliği, form verilerinin gönderilme yöntemini belirtir. Veriler GET ve POST olmak üzere iki şekilde gönderilebilir.

```
<select name="Arabalar">
  <option>Alfa Romeo</option>
  <option>BMW</option>
  <option>Mercedes</option>
</select>
```


Resim üzerinden başka bir belgeye bağlantı vermek için `` etiketi `<a>` etiketi içerisinde kullanılmalıdır.

HTML sayfalarında *resimler* `` etiketi ile belirtilir. * etiketi* özelliği gereği parametreler ile kullanılır ve bir bitiş etiketi bulundurmaz.

Sayfalarda resim görüntüleyebilmek için "src" parametresinin kullanılması zorunludur. Src, İngilizce source kelimesinin kısaltması, yani kaynak anlamına gelir. Buraya görüntülemek istenilen resim dosyasının yolu yazılır. "Alt" parametresi alternatif metin anlamına gelir. Başka bir ifadeyle, ilgili resmin üzerine fare gelip bir süre beklendiği zaman görünen metindir.

Tablo 1.22. img Etiketi

HTML Etiketleri	Web Sayfası görüntüsü
<code></code>	A screenshot of a web browser window. The address bar shows 'file:///'. Below the browser window, the Atatürk University logo is displayed, which is a circular emblem with a blue background and a golden sunburst design.

Aşağıda `` etiketinin diğer parametreleri verilmiştir.

Tablo 1.23. img Etiketinin Parametreleri

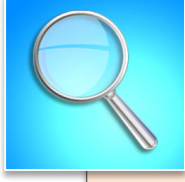
Parametre	Açıklama
width	Piksel cinsinden resmin genişliğini belirtir.
height	Resmin yüksekliği belirtilir.
border	Resmin çevresindeki çizginin kalınlığı belirtilir.
align	Resmin yatay konumunu belirtir; left, right, center değerlerini alır.

Bu hafta HTML diline giriş yapılmıştır. Tarihçesinden başlanarak en yaygın kullanılan etiketler anlatılmıştır. Kitabın bundan sonraki bölümlerinde HTML dilinin yeni sürümlerinden bahsedilecektir. HTML dilini öğrenebilmeniz için her bölümde verilen örnekleri kendiniz yazarak denemeler yapabilirsiniz.

Bireysel
Etkinlik
Atatürk

- Kendi öz geçmişinizi içeren bir web sayfası oluşturun. Bu sayfayı tablo etiketi ile tasarlayabilirsiniz. Sayfanın arka planını farklı renk yapın, resminizi ekleyin, öğrenim gördüğünüz okulları, ilgi alanlarınızı tablonun ilgili satır ve sütunlarına yerleştirin.

Özet

•HTML NEDİR?

- HTML'in, İsviçre'deki CERN Araştırma Enstitüsünde icat edildiği söylenmektedir.
- HTML'in ilk sürümü 1990 yıllarının başlarında yayınlanmıştır ve az sayıda (18 adet) HTML etiketi içermektedir. İlk sürümünden günümüze, HTML'nin her yeni sürümü yeni etiketleri ve parametreleri beraberinde getirir.
- HTML ile görsel, yazı ve video gibi içeriklerin web sayfasına konumlandırılması sağlanmaktadır. Oluşturulan içeriklerin web sitelerinde görüntülenmesi sağlanmaktadır.
- HTML dili resmî bir web standardı olarak kabul edilmektedir. HTML özellikleri World Wide Web Consortium (W3C) tarafından denetlenmekte ve geliştirilmektedir.

•HTML'İN TEMEL ÖZELLİKLERİ

- HTML kod satırları genel olarak <etiket></etiket> şeklinde tanımlanmış etiketler arasında yazılır.
- Bu etiketler 2 karakter ile sınırlanır: < ve >
- Etiketler çift olarak kullanılır. Örn: <u> Bu metnin altı çizilidir. </u>
- İlk etiket başlama etiketi, ikincisi ise bitiş etiketidir.
- Başlama ve bitiş etiketleri arasında kalan her şey içerik olarak görülür.
- HTML etiketleri büyük/küçük harfe duyarlı değildir, örneğin
 ve
 aynı görevi görür.
- HTML dosyaları .html veya .htm uzantısıyla biten belgelerdir.
- HTML belgeleri, herhangi bir internet tarayıcısı (Google Chrome, Safari veya Mozilla Firefox) kullanılarak görüntülenebilir.
- HTML sayfası hazırlamak için not defteri, wordpad veya word dosyası yeterli olacaktır. Ayrıca, profesyonel programlardan Adobe Dreamweaver, Microsoft Expression Web gibi araçlar kullanarak da daha kolay ve hızlı HTML sayfaları oluşturulabilir.
- HTML, CSS ve JavaScript aynı anda kullanıldığında daha görsel ve dinamik web sayfaları hazırlanabilir.

•HTML'İN TEMEL ETİKETLERİ

- <html></html> etiketi her bir HTML sayfasını başlatıp kapatan etikettir.
- <head></head> etiketi, sayfa başlığı ve karakter sınırı gibi meta bilgilerini içerir.
- <title></title> sayfaların başlık bilgisi bu etiket altında yer alır.
- <meta></meta> etiketi web istemcisine ve arama motorlarına web sayfası hakkında bilgi verir.
- <body></body> etiketi sayfada görünen tüm içeriği kapsar.
- HTML'de başlıklar 6 seviyeye sahiptirler. <h1></h1>'den <h6></h6>'ya kadardır, h1 en yüksek seviye başlık iken, h6 ise en küçüğüdür.
- HTML'de çok sayıda metin düzenleyici etiket vardır. Bu etiket ile metinlerin şekli, tipi, kalınlığı gibi özellikler değiştirilebilir. Paragraflar <p></p> etiketiyle kapatılır. Satır atlama
 etiketidir. Yatay çizgi <hr> etiketidir. Bunların yanında; kalın, <i>eğik</i>, <s>üzeri çizili</s>, <u>altı çizili</u>, <small>küçük</small>, <big>büyük</big>, <tt>daktilo yazısı</tt> etiketleri vardır.

Özet(devamı)

- HTML etiketleri parametreler olarak ek özelliklere sahip olurlar. Örneğin paragraf etiketi align parametresiyle ilgili paragrafın görünüşünü değiştirebilir. align = "left": Paragrafı sola dayalı olarak yazar, align = "right" : Paragrafı sağa dayalı olarak yazar. align = "center": Paragrafı ortalar. align = "justify": Paragrafı sola ve sağa dayalı olarak yazabilmek için sözcüklerin ara boşluklarını değiştirir.
- HTML'de link etiketi (<a href>) ile başka sayfalara bağlantılar kurulabilir, image etiketi () ile sayfalara resimler eklenebilir. Bağlantılar genellikle öntanımlı olarak altı çizili ve mavi olarak görüntülenir.
- HTML'de elemanları belli bir sıraya göre liste mantığında oluşturmaya yarayan etiketler , ve <dl> etiketleridir.
- HTML sayfalarını daha organize etmek için tablo etiketi kullanılır. Üç temel etiketi vardır: <table> : tablo oluşturmak için, <tr> : tabloda satırlar oluşturmak için, <td> : hücreleri oluşturmak için.
- Çerçeveler <frame>, bir tarayıcı penceresini birden fazla pencereye bölüp her bir pencere içerisinde farklı içerikler gösterilmesini sağlar.
- HTML'de etkileşimli sayfalar yapmak mümkündür. Özellikle kullanıcıdan bilgi almak ve o bilgieri işlemek için formlar kullanılır (<form>). Günümüzde, e-ticaret sitelerinden bankalara, anketlere kadar birçok içerik formlar ile etkileşimli hâle getirilmektedir.
- HTML'de çok sayıda etiket vardır. Bu hafta en çok kullanılanları inceledik. Bu etiketlere birkaç tane daha örnek eklemek gerekirse alıntılar verilirken <blockquote></blockquote> etiketleri kullanır. <acronym></acronym> kısaltmaların açılımı hakkında bilgi vermek için kullanılır.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. HTML'in tanımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
 - a) Web sayfalarını oluşturmak için kullanılan standart işaretleme dilidir.
 - b) Sayfalar arası geçiş sağlayan format aracıdır.
 - c) Nesneleri bağlayan linktir.
 - d) ASP ve PHP benzeri programlama dilidir.
 - e) JavaScript ve CSS ile uyumlu değildir.
2. Html etiketleri aşağıdaki hangi karakterler arasına yazılır?
 - a) { }
 - b) < >
 - c) " "
 - d) # #
 - e) // //
3. Aşağıdakilerden hangisi alt satıra geçmek için kullanılır?
 - a) <p>
 - b)

 - c) <ur>
 - d) <bt>
 - e) <hr>
4. Aşağıdakilerden hangisi giriş alanı (textbox) için kullanılan HTML etiketidir?
 - a) <input type="text">
 - b) <input type="textfield">
 - c) <type="text">
 - d) <textbox>
 - e) <textbox type="text">
5. Aşağıdaki hangi HTML parametresi bir tablonun kenarlık kalınlığını belirlemek için kullanılır?
 - a) border
 - b) height
 - c) width
 - d) align
 - e) colspan

6. Aşağıda verilen bağlantı (link) satırlarından hangisi doğrudur?
- a) ``
 - b) `tıklayın`
 - c) `<href="www.atauni.edu.tr">`
 - d) `<a=" www.atauni.edu.tr">tıklayın`
 - e) `tıklayın`
7. Web sayfasının arka zeminini kırmızı yapmak için aşağıdaki satırlardan hangisi kullanılır?
- a) `<body color="blue">`.
 - b) `<body set ="red">`
 - c) `<body bgcolor="red">`
 - d) `<body color="red">`
 - e) `<body backgroud="red">`
8. Tabloya satır eklemek için hangi etiket kullanılır?
- a) `<td>satır ekle</td>`
 - b) `<th>satır ekle</th>`
 - c) `<tp>satır ekle</tp>`
 - d) `<tr>satır ekle</tr>`
 - e) `<table>satır ekle</table>`
9. Sıralı liste oluşturmak için hangi etiket kullanılır?
- a) `<dl>`
 - b) `<dt>`
 - c) `<list>`
 - d) ``
 - e) ``
10. Font etiketiyle beraber hangi parametre kullanılmaz?
- a) face
 - b) size
 - c) width
 - d) color
 - e) ``

Cevap Anahtarı

1.a, 2.b, 3.b, 4.a, 5.a, 6.b, 7.c, 8.d, 9.e, 10.c

YARARLANILAN KAYNAKLAR

HTML Tutorial. 7 Ağustos 2019 tarihinde

<https://www.w3schools.com/html/default.asp> adresinden erişildi.

HTML. 7 Ağustos 2019 tarihinde

<https://gelecegiyazanlar.turkcell.com.tr/konu/web-programlama/egitim/101> adresinden erişildi.

HTML Dersleri. 7 Ağustos 2019 tarihinde <http://www.htmldersleri.org> adresinden erişildi.